

porušil obžalovaný onoho předpisu silničního řádu, jel-li s přiměřenou rychlostí po levé straně a nepředjížděl-li v pravo, neboť i silniční řád dovoluje výjimku z tohoto pravidla, je-li toho ze zvláštních důvodů třeba (viz § 2 onoho předpisu). Takový zvláštní důvod tu byl, neboť obžalovaný nemohl — jak řečeno — předjetí na pravo, nechtěl-li zavinití hrozící srážku s cyklistou. Pro správné posouzení tohoto případu je tedy rozhodným zjištění, na které straně silnice jel cyklista, jakož i té okolnosti, že podle znalce Ing. N-a přímo vinu na smrtelném úrazu má cyklista sám. Dlužno totiž uznati, že kdyby automobilista za okolností, že cyklista jel stále na pravé straně, předjel na pravou stranu, musil by přímo vraziti do cyklisty, čímž by zavinění jeho bylo samozřejmé. Byl-li však pokus obžalovaného srážce zabrániti, zmařen tím, že cyklista, když již bylo pozdě, strhl kolo na levou stranu, tu by nebylo lze klásti obžalovanému za vinu srážku, pak-li skutečně nemohl předvídati, že cyklista náhle a neočekávaně v posledním okamžiku změnil nesprávný směr cesty. Zjištění okolností, po které straně silnice jel vlastně cyklista, je tedy důležitým pro otázku předvídatelnosti nebezpečí. Nalézací soud, shledav stěžovatelovu vinu, nezabýval se vůbec jeho předvídatelností možného ohrožení cyklisty, totiž otázkou, zda byl si obžalovaný za daných okolností vědom nebezpečí s jeho jednáním neb opomenutím spojeného (nedbalost vědomá) nebo zda si neuvědomil toho nebezpečí následkem nedostaku povinné péče a pozornosti. Zbývá ještě znalcem N-em zjištěná neopatrnost obžalovaného, že, jakkoli převzal řízení auta od V-a, nepřesedl, nýbrž odšoupl toliko V-a stranou od volantu, takže nebylo tu záruky úplného ovládnání ani řízení stroje, poněvadž obžalovaný neměl po ruce brzdy. Než ohledně této okolnosti je napadený rozsudek otřesen v otázce příčinné souvislosti, poněvadž je pochybným, dospěl-li by nalézací soud k tomuto závěru i tehdy, kdyby byl hodnotil výpověď onoho znalce a zabýval se i tím, že cyklista K. jel stále po pravé straně a teprve v posledním okamžiku zahnul na levo. Pro předvídatelnost nehody bude na váhu padati nejen ta okolnost, na které straně cyklista jel, nýbrž též jak jel, zda jel nejistě, zda se kymácel a zda panující silný vítr mu jisté řízení kola znemožňoval. Pak-li obžalovaný nejistotu cyklisty zpozoroval, měl své jednání podle toho zařídit. Z těchto úvah bylo tedy, aniž bylo třeba zabývat se dalšími vývody zmateční stížnosti v tomto směru, jakož i zmatečným důvodem podle čís. 10 Šu 281 tr. ř., vyhověti zmateční stížnosti, zrušiti napadený rozsudek jako zmatečný a podle Šu 288 čís. 1 a 3 tr. ř. uznati dále, jak se stalo.

Čís. 2666.

Není věcí znalců sdělovati soudu své názory o právních otázkách. Řidič automobilu nezodpovídá, zachoval-li se jinak podle daných předpisů, za vlastní neopatrnost chodců, jdoucích po stranách silnice, nebylo-li tu zevních známek na ni upozorňujících (§§ 335, 337 tr. zák.). Subjektivní skutková podstata Šu 335 tr. zák.

(Rozh. ze dne 18. února 1927, Zm I 694/26).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 15. října 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti života podle §u 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil do první stolice příslušnému nyní okresnímu soudu v Bilině, by ji znovu projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost se dovolává důvodu zmatečnosti čís. 4, 5, 9a) §u 281 tr. ř. Podle čís. 4 §u 281 tr. ř. vytýká, že soud zkrátil obžalovaného v právu obhajoby tím, že zamítl průvodní návrh obhájce při hlavním přelíčení. Obhájce navrhl výslech znalců o tom, že šofér nemusí snížit rychlost pod 15 km, jde-li jedna osoba po jedné a druhá po druhé straně silnice, jinak volně. Než soud směl zamítnouti navržený důkaz již proto, že znalci se přibírají k tomu, by jednak pozorovali skutečnosti, jichž pozorování předpokládá zvláštní odborné znalosti (nález), jednak, by z takových pozorování vyvozovali znalecké úsudky (posudek), nikoliv, by sdělovali soudu své názory o právních otázkách, jakou jest nepochybně otázka naznačená v průvodní větě, při níž jde v podstatě o výklad §§ 45 a 46 nař. čís. 81/1910, příslušející soudu. Budiž ostatně podotčeno, že v souzeném případě nemá otázka přípustné rychlosti jízdy vůbec rozhodného významu, poněvadž rozsudek shledává zavinění obžalovaného výlučně v tom, že způsobil těžké poranění žačky B-ové neopatrnou, nikoliv také rychlou jízdou. V tomto směru, na nějž ostatně obhájce obžalovaného nekladl při zrušovacím líčení valné váhy, není tedy zmateční stížnost opodstatněna.

Naproti tomu nelze jí upříti oprávnění pokud z důvodu čís. 5 a rovněž i čís. 9 a) §u 281 tr. ř., jež nelze dělit, vytýká, že nalézací soud dospěl k odsuzujícímu výroku způsobem vadným, neodůvodniv vůbec tohoto výroku a nepřihlédnuv i k různým okolnostem pro posouzení vůbec nezjištěné subjektivní viny obžalovaného velmi závažným. V souzeném případě vzal nalézací soud za prokázáno, že obžalovaný nehodu zavinil tím, že byl i nejel větší rychlostí, než podle §u 46 min. nař. čís. 81/1910 je předepsána, přece podle §u 45 nařízení neopatrnil vše, by k nehodě nedošlo, měl, když viděl, že dítě se nehýbá a ani si nevšímá výstražných znamení, vydatně brzdit a rychlost zmírniti tak, by byl pánem rychlosti svého auta. Předestati dlužno, že nejvyšší soud jako soud zrušovací stojí na stanovisku, že předpis §u 45 nař. ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák. ohledně rychlosti, kterou dlužno voliti řidiči silostroje, by bezpečnost osob a majetku neohrožoval, a by byl pánem své rychlosti, musí se vykládati v ten smysl, by jízda automobilů, těchto moderních dopravních prostředků, nyní stále více používaných, vůbec byla možnou. Při úvaze té dlužno též vždy počítati se strojovou konstrukcí automobilů a povahou jich hnací síly, jež, nejde-li o jízdu zcela pomalou, jak ji předpisuje § 46 onoho min. nař. v druhém odstavci pro případy vyjímecné, okamžité zastavení nepřipouští. Nelze přehlédnouti, že ustanovení §u 45 min. nař. přikazuje řidiči silostroje, by zastavil a vypnul motor pouze tehdy, je-li toho třeba, tedy nikoli bezvýjimečně.

Případu takového tu zpravidla není, jde-li o chodce, jdoucího po straně silnice, nikoliv ve vozovce. Jinak byla by jízda automobilu vůbec znemožněna. Jdou-li, jako v souzeném případě, po obou stranách silnice jednotliví lidé, kteří nejsou překážkou šoferovi, jedoucímu uprostřed vozovky, kudy — pro což svědčí předpis §§ů 1 a 3 zák. ze dne 15. června 1866, čís. 47 z. zák. pro Čechy — zpravidla se pouze jezdí, musí ovšem šofér dávatí včas znamení, jež mají za účel upozorniti osoby na silnici jsoucí na přibližování se automobilu, by tyto osoby třeba následkem vlastní nepozornosti se nestřetly s automobilem. Také musí chodcům věnovati pozornost tak dalece, by mu neušly vnější okolnosti, nasvědčující tomu, že chodci znamení neslyšeli, jsouce snad hluší, nebo do myšlenek nebo hovorů zabraní a pod. V případě kladném bude mu ovšem rychlost v čas zmírniti tak dalece, by byl připraven i na náhodu. Jinak však odpovídá povinnosti šoferově i povinnost chodců, věnovati při chůzi na silnici automobilům náležitou pozornost, poněvadž i oni svou nepozorností osoby v autmobilu jedoucí na jich životě a zdraví co nejvážněji ohrožují. Za takovouto neopatrnost chodců, nebylo-li tu zevních známek na ni upozorňujících, nebude lze šofera, jenž se jinak zachoval podle daných předpisů, činiti trestně zodpovědným.

Přestupkem podle §u 335 tr. zák. je vinen ten, kdo se dopouští činu nebo opomenutí, o němž může již podle přirozených jeho následků každému snadno poznatelných, nebo podle předpisů zvlášť vyhlášených, neb podle svého povolání seznati, že jím lze způsobiti neb zvětšiti nebezpečení života, zdraví, nebo bezpečnosti těla lidského. Zavinění podle §u 335 tr. zák. je tu po subjektivní stránce nejen tehdy, když si byl pachatel vědom nebezpečí s jeho činem neb opomenutím spojeného (vědomá nedbalost), nýbrž i tehdy, když si nebezpečí to neuvědomil následkem nedostatku povinné péče (nevědomá nedbalost). Trestnost činu v druhém případě nenastává již tehdy, mohl-li pachatel i vzhledem ku svému povolání a zvláště daným předpisům nebezpečení poznati jen za použití výjimečné, obecnou míru převyšující pozornosti, nastává však, nepoužil-li pachatel oné pozornosti, kteréž by byl použil vzhledem k povaze činu a konkrétním okolnostem, za nichž čin byl spáchán, každý rozumný člověk téhož povolání a bylo-li nebezpečení při použití této pozornosti též poznatelným. Vyslovil-li nalézací soud po subjektivní stránce, ač, lze-li to vůbec pokládati za zjištění, že obžalovaný zavinil úraz tím, že vida, že se dítě, sedmiletá školačka, jdoucí ostatně beztak po pěšině silnice, »nevyhýbá« a nevšímá si výstražných znamení, bylo na něm, by podle §u 270. čís. 5 tr. ř. toto tvrzení též odůvodnil v rozsudkových důvodech a zejména uvedl, proč obžalovaný tyto okolnosti pozoroval, pokud se týče při náležité pozornosti pozorovati mohl, — vždyť vidění a nevšímání si je čistě jen vnitřní postup, — po případě z jaké dálky viděl, že dítě nereaguje na jeho výstražná znamení, jakož i v čem shledává jízdu bez náležité opatrnosti, vyslovenou v rozsudkovém výroku, v důvodech však blíže neodůvodněnou. Soud měl uvésti průvody, na základě jichž dotyčné zjištění učinil, a podrobiti náležité úvaze a zaujati při tom též určité stanovisko k obhajobě obžalovaného. Šetře těchto zásad měl se nalézací soud zabývati též otázkou, zda vzhledem k okolnostem souzeného případu, najmě k tomu, že vozovka byla

před autem volná, kdyžtě poškozená nešla vůbec v jízdni dráze, nýbrž po pěšince na levé straně silnice, měl obžalovaný příčinu předpokládati, že nastanou nepředvídané, zvláštního zřetele hodné okolnosti, za nichž bylo by třeba, by brzdil a zastavil i auto, při čemž mu bylo ovšem též počítati s dětskou ukvapeností. Ježto nalézací soud okolností těchto nezjistil a neuvážil, neobíráv se vůbec subjektivní vinou obžalovaného, nehledě ani k tomu, že ani jinak není rozsudek bezvadným, kdyžtě v rozsudkovém výroku není ani uvedeno, povstalo-li ze zavinění obžalovaného nějaké poškození B-ové, kteroužto okolností ovšem, ježto nebyla vytýkána, netřeba se zabývati, je stanovisko prvního soudu jak po hmotněprávní, tak i po formální stránce nesprávné. Není totiž vyloučeno, že kdyby nalézací soud přihlédl k oněm okolnostem z uvedeného právního stanoviska závažným, dospěl by k jinému úsudku o vině obžalovaného, pročež stížen jest napadený rozsudek uplatněnými zmatky podle čis. 5 a 9 a) Šu 281 tr. ř. Poněvadž rozsudek neobsahuje zjištění při správném výkladu zákona potřebných, bylo vzhledem k Šu 288 čis. 1 a 3 tr. ř. rozsudek zrušiti a ježto podle nynějšího stavu věci přichází v úvahu toliko přestupek podle Šu 335 tr. zák., bylo věc přikázati příslušnému nyní okresnímu soudu v Bilině, by ji znova projednal a o ní rozhodl.

Čís. 2667.

Jede-li řidič automobilu po nepřehledné cestě, kde nutno počítati s náhlým vyskytnutím se překážky, musí již předem vydatně brzditi a rychlost zmírniti tak, by byl připraven na všechny možnosti.

(Rozh. ze dne 18. února 1927, Zm II 515/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mor. Ostravě ze dne 9. listopadu 1926, jímž byl obžalovaný sprostěn podle Šu 259 čis. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti života podle §§ 335 a 337 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znova projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství uplatňující důvody zmatečnosti podle čis. 5 a 9 a) Šu 281 tr. ř. dlužno přisvědčiti. Napadený rozsudek není sice pochybeným potud, pokud nespátřuje vinu obžalovaného v tom, že jel rychle, ježto podle rozsudkových zjištění rychlost srážky nezavinila, než nalézací soud přehlédnuv předpis Šu 45 min. nař. ze dne 28. dubna 1910, čis. 81 ř. zák., opomenul se zabývati otázkou, zda se obžalovaný přece nedopustil za daných okolností neopatrnosti. Onen § obsahuje základní předpis o povinnostech řidiče auta vzhledem k bezpečnosti dopravy a stanoví, že musí zvoliti rychlost jízdy za všech okolností tak, by byl pánem rychlosti a by nebyla ohrožena bezpečnost osob a majetku. Řidič vozidla je povinen přiměřeně zmírniti rychlost jízdy po případě zůstati stát a vypnouti motor, mohly-li by jeho vozidlem býti vyvolány úrazy nebo poruchy v provozu. Okolnost,